

Čís. 8435.

Společenstva výrobní a hospodářská (zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.).

Jest nepřipustným tak všeobecné znění stanov o předmětu podniku, že by umožňovalo neobmezené obchodování i s nečleny.

Jest nepřipustným, by činnost družstva záležela v provozu bankovních obchodů jakéhokoliv druhu, byť i jen se členy.

Ve stanovách družstva nutno označiti časopis, v němž má býti ohlášeno svolání valné hromady a mají býti uveřejněny vyhlášky družstva.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1928, R I 749/28.)

Rejstříkový soud vrátil opověď společenstva s r. o. k doplnění v těchto směrech: 1. § 2 nových stanov o předmětu podniku má tak všeobecné znění, že by umožňovalo neobmezené obchodování i s nečleny, což však jest v rozporu s povahou společenstva podle § 1 zák. čís. 70/1873 ř. zák. (Srov. rozh. Nejv. s. čís. 4985 sb.). Jest tudíž § 2 nových stanov dáti znění přesné tak, že se obchodování podle účelu obmezuje na členy společenstva. 2. Ve smyslu § 5 čís. 11 zákona jest v § 28 a 44 nových stanov výslovně pojmenovati určitý publikační orgán společenstva. Tyto doplňky vyžadují ve smyslu § 3 a 5 zák. čís. 70/1873 ř. z. další usnesení valné hromady společenstva. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Znění nově usneseného § 2 stanov jest tak všeobecné, že by tím bylo umožněno neomezené obchodování s nečleny, čímž by byl úplně setřen význačný ráz družstva, že družstvo slouží účelům členstva tím, že předmětem společného podnikání má býti zvelebení živnosti a výdělků členů. Nynější znění § 2 stanov odporuje zřejmě § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. a právem proto požaduje prvý soud, by § 2 stanov dáno bylo znění přesné v tom směru, že se obchodování podle účelu obmezuje zásadně na členy společenstva. Stanovy obsahovati musí podle § 5 čís. 11 cit. zák. ustanovení o způsobu uveřejnění a vyhlášek společenstva. Zvolen-li tudíž k tomu cíli určitý publikační orgán, musí tento již předem ve stanovách býti jmenován tak, by společenstevníci věděli, kde hledati mají vyhlášky společenstva a nelze proto připouštěti, jak to stanoví §§ 28 a 44 nových stanov, by případ k případu představenstvo určovalo noviny, v nichž mají býti uveřejněny vyhlášky společenstva. Právem proto požaduje prvý soud, by ve stanovách byl jmenován publikační orgán společenstva.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nižší soudy správně uznaly, že § 2 nových stanov o předmětu podniku má znění tak povšechné, že by umožňovalo neobmezené obchodování i s nečleny, což by bylo v rozporu s právní povahou společenstva

ve smyslu § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Poukazuje-li stěžující si družstvo na předtištěný úvod k § 2 stanov, podle něhož jest účelem družstva »podpora výdělků a hospodářství členů«, a dovozuje-li již z této jediné věty, která jest ovšem také součástí doslovu § 1 družst. zák., že jest přípustným i další dodatek k § 2 stanov, přehlíží, že se právě tento dodatek svým zněním nekryje se zásadou vyslovenou v oné předtištěné větě a připouští výklad co nejširší, tedy i v rozporu s obecnou zásadou, podle níž činnost družstva má býti v podstatě obmezena jen na členy. V témž smyslu rozhodl nejvyšší soud opětovně (srov. na př. rozh. čís. 1756, 4273, 4985 a 6387 sb. n. s.) a nemá důvodu, by od tohoto svého názoru upustil. Doslov nového § 2 stanov jest však závadný i potud, pokud podle něho činnost družstva má záležeti také v provozu bankovních obchodů jakéhokoliv druhu, což vůbec přesahuje svépomocný účel družstevní činnosti, i kdyby byla výslovně omezena jen na vlastní členy (srov. rozh. čís. 6774 a 8340 sb. n. s., pak A. Cl. čís. 2478, 2578 a 2602). Pokud jde o pojmenování časopisu, v němž má býti ohlášeno svolání valné hromady (§ 28 stanov) a mají býti uveřejněny vyhlášky družstva (§ 44 stanov), jest rovněž přisvědčiti názoru nižších soudů, že časopis tento nutno vyznačiti již ve stanovách, neboť, praví-li zákon v § 5 čís. 8 a 11, že ve společenstevní smlouvě musí býti také vyjádřeno, jak se mají členové společenstva svolávati, pokud se týče jakým způsobem vyhlašuje společenstvo svá oznámení, nelze tomu rozuměti jinak, než že stanovy musí způsob svolání členů a vyhlášek určití zcela přesně a konečně a že nelze jimi vyhraditi představenstvu, by dodatečně samo určilo příslušný list. Napadené usnesení není ve zřejmém rozporu ani se zákonem ani se spisy a není ani stíženo zmatečností. Dovolací stížnost není tudíž v § 16 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. opodstatněna a nemohlo jí býti vyhověno.

Čís. 8436.

Obmeziti žalobu lze bez její změny jen za předpokladů § 237 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1928, R I 779/28.)

Žalobce domáhal se na žalované kromě nároku na zaplacení 17.073 Kč s úroky též zaplacení poměrné částky celoročního pachtovného za dobu ode dne převzetí dvoru Státním pozemkovým úřadem do dne skončení obvyklého pachtovního období, t. j. do dne 30. června 1926 22.646 Kč s přísl. Při ústním líčení dne 4. června 1928 prohlásil zástupce žalující strany, že o tuto částku 22.646 Kč s přísl. žádost žalobní obmezuje a žádá jen zaplacení 17.073 Kč s přísl., proti kterémužto obmezení se zástupce strany žalované ohradil, ana se žalující strana ohledně částky 22.646 Kč s přísl. žalobního nároku nevzdala, hledíc prý se vyhnouti vznesené námitce nepřislušnosti soudu. Soud první stolice toto částečné obmezení žalobní žádosti připustil, poněvadž neobsahuje změnu žalobního důvodu. Rekursní soud zamítl ža-